

andere op elzenblad (fig. 3) aangetroffen werd, aan Dr. Everts opgezonden en deze was zoo vriendelijk, mij te berichten, dat beide inderdaad tot de soort *Deporaus betulae* behooren. Z.Ed. voegde erbij, dat ze zich aan verschillende bladsoorten schijnen aan te passen.

Ook op beuk en haagbeuk heb ik de bekende sigaartjes aangetroffen, maar steeds zonder den auteur te kunnen betrappen. Toch zal ik er dezen zomer nog eens terdege naar uitzien, en trachten de sigarenmakers bij hun werk te verrassen.

Voor de volledigheid vermeld ik nog de roodbruin geteekende *Attelabus nitens* (fig. 4), die op laag eikenhakhout leeft, en van de bladen dicht ineen-gerolde cylindrische propjes maakt, waarin zich de larf ontwikkelt. Deze vond ik nooit ergens anders, hoewel ik er in den goeden tijd op elzen-, berken- en hazelaarbladen naar heb gezocht.

Een grooter, eveneens roodbruin geteekend snuitkevertje (fig. 5) met langen ingesnoerden hals (*Apoderus coryli*) werd meermalen door mij op hazelaarbladen aangetroffen. Ze schijnt ook op andere planten haar larvenkokertje te maken.

Het was mijn bedoeling de aandacht der entomo-biologen nog eens op het algemeen voorkomende sigarenmakertje te vestigen, misschien profiteeren de systematici er ten slotte ook nog bij!

Utrecht.

B. E. BOUWMAN.

DE WATERSNIP.

(*Gallinago gallinago*.)

E gewone watersnip, in grootte de middelste van onze drie in kleur zeer met elkaar overeenkomende snippen, iets kleiner dan de poel-snip, aanzienlijk grooter dan het bokje, is gedurende het heele jaar een niet-zeldzame verschijning in onze weilanden en moerassen. Vooral in den herfsttrek is het een algemeen voorkomende vogel, aan elken slootkant, bij elk plasje aan te treffen en tot op geringen afstand te naderen. Vóór het opvliegen is hij echter uiterst moeilijk op te merken, zelfs wanneer men hem heeft zien neervallen en de plaats nauwkeurig heeft weten te onthouden. De donkere, glanzende bovenkant van den vogel, in de lengte door geelachtige strepen in banen verdeeld, komt zeer nauwkeurig met de omgeving overeen. Heel onverwachts verdwijnt dan de gezochte vogel in een snelle zigzagvlucht, onder het uiten van een scherp „kètsj, kètsj.” Zoo'n zittenden vogel, verscholen tusschen rietstoppels of dor gras, hoop ik altijd nog eens te zien; tot nog toe is het me nooit gelukt.

Gewoonlijk zijn het eenzame exemplaren, die men aldus verjaagt; vaak ook houden de vogels zich paarsgewijze op, en zoeken elkaars gezelschap weer op,

al heeft de snelle vlucht ze oorspronkelijk gescheiden. Soms evenwel vereenigen zich deze vogels op den trek tot troepen, ongeordende benden, die in snelle, schommelende vlucht de lucht doorklieven.

In November 1911 zag ik zoo'n snippentrop, minstens uit een vijftig stuks bestaande, zwijsend boven een duinvallei rondvliegen. Ze waren op gevaarlijk terrein; den heelen morgen had ik van verschillende kanten geweerschoten gehoord, en elk oogenblik verwachtte ik, dat ook de snippenvlucht tot mikpunt zou moeten dienen, maar gelukkig bleek mijn vrees ongegrond. Lang bleven de vogels omvliegen, verdeelden zich en vereenigden zich weer en zochten blijkbaar een rustplaats. In drie partijen, tamelijk ver uiteen, vielen ze eindelijk neer, op behoorlijken afstand van de zich verwijderende jagers. Graag had ik de vogels toen willen besluipen, maar de vrees dat ze na het opvliegen opnieuw aan gevaar blootgesteld zouden kunnen worden, weerhield me. Een enkelen maal schijnt een dergelijke trekwijze onder de snippen voor te komen, misschien meer dan ik oorspronkelijk vermoedde; zelf had ik nooit te voren een dergelijke ontmoeting gehad.

Als broedvogel komt de watersnip in betrekkelijk klein aantal voor; een kwarteeuw geleden moeten ze veel algemeener zijn geweest. Behalve de jacht heeft het meer en meer droog leggen van weilanden en duinpannen aan

deze vermindering stellig de grootste schuld. Het in aantal zoo sterk afnemen van deze vogels valt in hooge mate te betreuren; de watersnip toch is in 't voorjaar een van de meest eigenaardige bewoners onzer natte gronden, en het verblijf van zoo'n snippenpaar kan niet lang onopgemerkt blijven. Tijdens zijn veelvuldige vlieg oefeningen brengt het mannetje een zeer bijzonder geluid voort, een geluid, zoo verschillend van alle andere klanken, die uit de vogelwereld zijn op te vangen, dat de herkomst er van onmiddellijk is vast te stellen. Het bestaat uit een trillend gonzen, en wordt gehoord als de vogel met uitgespannen vlerken en staart schuin naar omlaag valt, en daarbij de lucht langs de punten der slag- en

Texel.

Foto A. BURDET.

Watersnip in rusthouding op zijn nest.

stuurpenen strijkt. Gewoonlijk wordt dat zonderlinge geluid blaten genoemd en deze uitdrukking is heel gelukkig gekozen, mits men ter vergelijking het geblaas van een heel jong lammetje neemt.

Zoo'n blatende snip biedt een heel aardigen aanblik. In snelle vlucht doorlieft de vogel de lucht, links en rechts zwenkende, nu eens den donkeren rug, dan weer de lichte buikzijde toonende, dikwijls langzaam rijzend, om zich oogenblikkelijk daarna snel te laten neervallen. En zoo gemakkelijk verplaatst de vogel zich, dat in enkele minuten tijds het geluid van alle kanten doordringt, soms al weer op grooten afstand, en dat het moeielijk is den krachtigen vlieger in zijn grillige bewegingen te volgen. Geen lentedag schijnt mij volmaakt zonder het snorren van kieviten, het jubelen van leeuweriken, het joelen van wulpen en het blaten van snippen.

Naar een snippennest te gaan zoeken is een bijna ondoenlijk werk. Wel heb ik verscheidene nesten gevonden, maar uitsluitend bij toeval. Het wijtje verlaat het nest niet licht, meestal pas in de uiterste noodzakelijkheid, als er gevaar bestaat met de eieren vertrapt te worden. Maar al vliegt de vogel vlak voor de voeten weg, ook dan is het niet gemakkelijk het nest te vinden. Evenmin als de snip zelve in het oog loopt in zijn water- en rietrijke omgeving, evenmin zijn nest en eieren spoedig te ontdekken. Het eenige middel daartoe is, den naasten omtrek heel nauwkeurig af te zoeken, voetje voor voetje verzetend, en zich vooral niet van de plaats te verwijderen, al is het ook maar enkele meters, waardoor men het juiste plekje van opvliegen niet zoo precies meer weet te bepalen. Door hun kleur zijn de eieren wonderwel verborgen, en bovendien ligt het nest nauwkeurig verstopt onder lang gras, dat zich er geheel overheen heeft gebogen. Zelfs het terugvinden valt uiterst moeielijk, en gewoonlijk plaats ik een takje of iets dergelijks vlak naast het nest, een middel, dat ik in geen ander geval toepas.

De eieren zijn heel aardig geteekend, op een lichten groengrijzen ondergrond veel donkere bruin- en groenachtige stippen en vlekken, dikwijls om het dikste gedeelte tot een krans vereenigd. De meeste overeenkomst vertoonen ze met kempaan-eieren, maar ze zijn aanmerkelijk kleiner. Het nest is dik belegd met dorre grashalmen; zoo dik, dat er soms een ei onder verloren raakt, zooals ik zelf ondervonden heb. Dat wegraken van een ei kan alleen gebeuren, als het broeden nog niet is aangevangen, en het nest nog wordt opgevuld; later vormt de bekleeding een te vaste massa.

April en begin Mei is de gewone broedtijd, maar mislukt het eerste legsel, dan maken de vogels een nieuw nest, dikwijls nog in Juni.

Is de broedende snip eenmaal verjaagd, dan wordt ze gewoonlijk zeer schuw, vlucht spoedig weg, en keert niet licht terug, zoolang de rustverstoorder nog niet uit het oog is verdwenen; zeer vaak begeleiden de beide vogels hem nog eenigen tijd.

Een enkelen maal heb ik een broedende snip geweten, die weinig van de

schuwheid van haar soortgenooten aan den dag legde. Als men niet al te onvoorzichtig naderde, had men zeer veel kans den vogel aan te treffen, zelfs nog, toen we om beter te kunnen zien, het lange gras voor het nest hadden weggesneden. Gewoonlijk rustte het dier, den kop achterwaarts gebogen, den langen snavel tusschen rug- en vleugelveeren verborgen.

Het schijnt, dat alles wat het snippenleven aangaat, tenminste het meer intieme er van, heel moeilijk valt waar te nemen. Ook de jonge vogels krijgt men zelden te zien; die weten van hun kleur — zeer donker, bijna zwart, met veel bruine stipjes — uitmuntend partij te trekken, om zich te verschuilen. Alleen als de angstige moeder, met hangende pooten eenige meters boven den beganen grond op en neer dansende, deschuilplaats verraaft, gelukt het soms de jongen te vinden; maar veiliger lijkt het me, dan geen pogingen daartoe aan te wenden; de kans, de kleintjes te vertrappen is te groot.

Nog altijd is de watersnip een van de meest gewilde jachtvogels, en in het drukst van den trektijd worden extra-jachten op deze betrekkelijk kleine dieren georganiseerd. En nu moge de eigenaardige vliegwijze het schieten zeer bemoeielijken, voor veel jagers is dit juist een aantrekkelijkheid te meer. Als de jachten smulpartijen op snippen

eens minder veervuldig voorkwamen, zou het aantal in ons land broedende paren in afzienbaren tijd misschien weer toenemen. De vogelvrienden zouden er hoogst dankbaar voor zijn!

Ten slotte nog een kleine geschiedenis over het ontstaan van het woord *bécassine*, de Fransche benaming van de watersnip. Een Engelschman heeft me den oorsprong er van verklaard, en juist omdat het verhaal van een buitenlander komt, vind ik het eigenaardig. Maar misschien is de geschiedenis ook in ons land wel bekend.

Een Franschman was in Holland op de snippenjacht, en had verscheidene vogels geschoten, die bij ons evenwel geen aanspraak kunnen maken op den

Texel.

Foto A. BURDET.

Watersnip zich neerzettend op de eieren.

naam snip. Onze jager scheen dat wel degelijk te weten, en om te voorkomen van bluf beschuldigd te worden, had hij alle vogels met den kop naar omlaag in de weitasch geborgen; alleen de pooten en de lichte buikzijden waren zichtbaar. Zijn Hollandsche vriend, wien het aantal buitgemaakte snippen wel wat hoog voorkwam, vroeg heel beleefd „Laat me de bekken zien“. De vreemdeling begreep deze woorden niet, maar geen wantrouwen vermoedende, meende hij dat de Hollandsche naam genoemd werd. En bij zijn thuiskomst vertelde hij met veel ophef van zijn gelukkige jacht op de „bécassines“ (bekken zien). Al heel spoedig verkreeg dit woord burgerrecht, en verdrong den ouden naam, dien ik helaas niet te weten heb kunnen komen.

Voor de waarheid van dit verhaal zou ik niet graag instaan, maar aardig gevonden is het zeker.

Texel.

J. DRIJVER.

HET BLAUWBORSTJE.

U en dan duiken er in *D. L. N.* mededeelingen op, dat er ergens een blauwborstje is waargenomen. Wat woon ik dan toch in een gezegende streek, want ik behoef slechts twintig minuten van huis te gaan, om ze te zien. 't Is nu zes jaar, dat ik in Tilburg woon, en elk jaar tref ik ze aan, en hoe beter ik ze begin te kennen, des te meer vind ik er. Ze zijn hier bijna zoo talrijk als roodborstjes, ook bij Breda, Dorst Reijen, Helvoirt, Udenhout en Oisterwijk trof ik ze aan. Hier werden ze voor het eerst, volgens een oude vogelaar, ongeveer dertig jaar geleden waargenomen. Ze verblijven op dezelfde plaatsen als de nachtegaal, maar kan men deze in den regel slechts met veel moeite te zien krijgen, het blauwborstje doet zijn best gezien te worden. 't Liefst zit het op het hoogste topje van struikhout, en laat dan, om nog beter de aandacht te trekken zijn heldere fluittoon „oe-wiet“ hooren. Dan is ook het witte vlekje op de blauwe borst het best te zien, want dit vlekje komt met het fluiten juist naar voren; zijn uitgespreide staart steekt dan schuin naar boven. Misschien is het om te balanceeren, misschien om te pronken, want dan vallen de chocoladekleurige gedeelten der staartveeren direct op. Het einde van den staart is evenals de veeren van rug, kop en vleugels muis- tot molkleurig. De blauwe borstveeren, die elk in een uiterst klein wit puntje eindigen, zijn omzoomd door een rand van bruine veeren, welk bruin steeds minder wordt en ten laatste in vuil wit overgaat. De pooten zijn even slank, als die van het roodborstje, het voert er ook dezelfde dansen mee uit; zijn bekje is heel fijn en spits. Zijn nest is op den grond, op dezelfde wijze als dat van den nachtegaal en even moeilijk te vinden. Eens zette ik mijn voet er vlak naast, het bruine wijfje vloog niet weg,